

Наумкіна Світлана Михайлівна
Мініцький Валерій

Роль української діаспори США у подальшому розвитку громадянського суспільства України як чинника повоєнного відновлення

УДК 327(73=161.2):304.2
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2026-2.15>

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Наумкіна Світлана Михайлівна
доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри політичних наук
і права
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26,
Одеса, Україна
ORCID: 0000-0002-1125-647X

Мініцький Валерій
здобувач вищої освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності С2 Політологія
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
вул. Старопортофранківська, 26,
Одеса, Україна
ORCID: 0009-0004-9855-039X

Стаття присвячена комплексному дослідженню трансформації українського громадянського суспільства в умовах повномасштабної агресії РФ та визначенню стратегічної ролі української діаспори США як ключового партнера у процесах повоєнного відновлення. Актуальність роботи зумовлена безпрецедентними масштабами руйнувань, де сукупні втрати виторгу економіки оцінюються у трлн доларів, що вимагає залучення не лише державних ресурсів, а й потенціалу світового українства. У роботі аналізується еволюція громадського сектору від волонтерських ініціатив до суб'єктів державного будівництва, які забезпечують незалежний нагляд, соціальну легітимність та експертну підтримку стратегій відродження. Досліджено феноменальну життєздатність ОГС, які продовжують діяльність попри фінансову вразливість та кадровий голод. Окрему увагу приділено переходу до моделі мережевого управління, де громада виступає «співавтором змін», мінімізуючи корупційні ризики та гарантуючи прозорість відбудови. Розкривається потенціал української діаспори у США як «м'якої сили», здатної забезпечити приплив інвестицій, трансфер західних стандартів управління та лобювання національних інтересів через такі структури, як УККА та СКУ. Детально проаналізовано успішну модель самоорганізації закордонного українства, яка базується на фінансовій автономності кредитних спілок та розгалуженій мережі політичних, професійних і молодіжних організацій. Висвітлено роль ініціатив на кшталт «Energize Ukraine» у зміцненні енергетичної стійкості та важливість інвестицій в українську ідентичність за кордоном для збереження людського капіталу. Автор обґрунтовує, що досвід діаспори США у поєднанні громадської активності та фінансової незалежності є фундаментом для нової архітектури взаємодії між державою та міжнародними донорами. У висновках наголошено, що синергія внутрішнього громадського сектору та інституційної потужності діаспори є критичною умовою трансформації України у стійку європейську державу.
Ключові слова: Громадянське суспільство, повоєнне відновлення, українська діаспора США, Світовий конгрес українців (СКУ), міжнародне партнерство, мережеве управління, інституційна спроможність, людський капітал, громадські організації (ОГС), культурна дипломатія.

Вступ. Синергія внутрішнього громадського сектору та інституційної потужності діаспори є критичною умовою трансформації України у стійку європейську державу. Тому обраний об'єкт дослідження уявляється значною мірою актуальним і своєчасним.

Метою статті є визначення ролі українського громадянського суспільства та діаспори США як стратегічних чинників повоєнного відновлення України, що передбачає вирішення наступних науково-дослідних завдань: оцінку масштабів економічних та інфраструктурних збитків на основі даних KSE Institute та Світового банку; дослідження еволюції суб'єктності громадського сектору з 2014 року; визначення ключових напрямів впливу закордонного українства (зокрема через ініціативи СКУ та енергетичні проєкти); аналіз досвіду самоорганізації, фінансової незалежності та інституційної структури діаспори в США; а також обґрунтування моделі мережевого управління для ефективної синергії між державою, міжнародними донорами та світовим українством.

Методологічною основою дослідження є комплексний підхід, що базується на аналізі

статистичних даних KSE Institute, Національного банку та Світового банку щодо обсягів прямої шкоди та втраченої вигоди економіки України внаслідок збройної агресії. У роботі застосовано метод системного аналізу для вивчення тристоронньої взаємодії «державо-громада-діаспора» та інституційний підхід для оцінки спроможності закордонних українських структур (зокрема УККА та СКУ). Порівняльно-історичний метод дозволив зіставити досвід формування громадських інституцій у США з українськими реаліями, а аналітичний інструментарій дослідження допоміг структурувати системні виклики (фінансові, кадрові, експертні) та обґрунтувати перехід до моделі «співавторства змін» як фундаментальної умови прозорої відбудови.

Результати. Україна позиціонує себе на світовій арені як самостійна демократична держава, де верховенство права та мирне співіснування з іншими народами є ключовими пріоритетами. Фундаментом суспільного устрою країни є захист інтересів особистості та забезпечення базових свобод для кожного мешканця.

Проте реалізація цих принципів зіткнулася з жорстокою реальністю через масштабну агресію з боку РФ [1].

Це вторгнення не лише знівельовало загальноприйняті норми гуманізму та міжнародного правопорядку, а й призвело до критичних руйнувань: економічний колапс – суттєвих ударів зазнали промисловий сектор та фінансова стабільність; інфраструктурна проблема – цілеспрямоване знищення об'єктів життєзабезпечення; екологічна криза – бойові дії спричинили безпрецедентну шкоду довкіллю, наслідки якої мають катастрофічний характер [4, с.7]. Україна сьогодні вимушена не лише захищати власну територію, а й відстоювати базові цінності цивілізованого світу, що були brutalно порушені війною [9].

Згідно з розрахунками аналітиків KSE Institute спільно з фахівцями Нацбанку та профільних міністерств, масштабне вторгнення РФ завдало нищівного удару по фінансовій стабільності України. Загальні збитки, що охоплюють як реальне падіння доходів, так і втрачену вигоду у майбутньому, сягають колосальних масштабів – сукупні втрати виторгу оцінюються у 1,7–1,8 трлн. доларів, збитки у секторі доданої вартості становлять близько 0,6 трлн доларів [5;10].

Окрім стратегічного завдання з деокупації та захисту кордонів, перед Українською державою постає комплекс критичних соціально-економічних і політичних викликів. Масштаби руйнувань та гуманітарні наслідки війни змушують уже сьогодні формувати фундамент для майбутньої відбудови. Світова практика доводить, що життєздатність стратегій повоєнного відродження безпосередньо залежить від створення прозорої та дієвої вертикалі прийняття рішень. Ключовим фактором успіху є не лише розробка планів, а й чіткий механізм їх узгодження та моніторингу на кожному етапі реалізації [18].

Особливу роль у цьому процесі відіграє громадянський сектор. Залучення громадських організацій до процесів відбудови забезпечує: незалежний нагляд – мінімізацію корупційних ризиків та контроль за цільовим використанням ресурсів; соціальну легітимність – врахування реальних потреб громад при прийнятті стратегічних рішень; експертну підтримку – використання потенціалу активної частини суспільства для розробки оптимальних шляхів розвитку. Зацікавленість та активна участь громадськості перетворюють відбудову з суто бюрократичного процесу на загальнонаціональний проект, що має значно вищі шанси на успіх [11]. Події 2014 року, пов'язані з окупацією частини українських земель, стали каталізатором безпрецедентного піднесення громадської активності [7]. Цей рух охопив критично важливі галузі життєдіяльності країни: від оборонного сектору та політики до гуманітарних сфер – медицини, освіти й куль-

тури. Трансформація суспільної ролі активістів призвела до важливих змін у державній політиці: визнання суб'єктності – державні інституції усвідомили, що громадські об'єднання є ключовим партнером у процесах державотворення; масштабування співпраці – урядова стратегія змістилася в бік активного залучення неурядових організацій (НУО) до планування майбутньої відбудови; рівні інтеграції – сьогодні така взаємодія виходить далеко за межі локальних ініціатив, охоплюючи загальнодержавний рівень та міжнародні майданчики. Здобутий громадою з 2014 року, став фундаментом для створення нової моделі управління, де громадський контроль та участь є обов'язковими складниками національного відродження [7; 11].

Сучасні дослідження (зокрема Фонду Східна Європа) підтверджують феноменальну життєздатність українського громадського сектору: 76% організацій продовжують працювати навіть за умов гострого дефіциту ресурсів, фокусуючись на соціальній згуртованості та підтримці вразливих груп. Сьогодні взаємодія між державними інституціями та громадськістю виходить на новий рівень – від локальних ініціатив до національного та міжнародного партнерства [19]. Уряд усвідомлює, що саме залучення громадських організацій до моніторингу та реалізації проектів відбудови є запобіжником проти корупції та гарантією того, що відновлення країни відповідатиме реальним потребам людей. Через це, синергія державної політики та енергії громадянського суспільства стає головним інструментом трансформації України у стійку та успішну європейську державу.

За останній рік зафіксовано триразове зростання кількості нових громадських ініціатив. Це свідчить про те, що ОГС взяли на себе роль основних медіаторів соціальної стабільності, фокусуючись на найбільш чутливих напрямках: інтеграції мільйонів переселенців, психологічній реабілітації ветеранів та забезпеченні доступу до базових послуг у громадах, де державні структури працюють з надмірним навантаженням [19].

Проте аналіз показує, що потенціал громадськості у відбудові стримується низкою системних викликів. Найгострішим бар'єром є фінансова вразливість – понад три чверті організацій працюють в умовах бюджетного дефіциту. До цього додається кадровий голод, спричинений мобілізацією, міграцією та прогресуючим професійним вигоранням активістів. Також спостерігається певна галузева диспропорція: якщо соціальна підтримка охоплена повною мірою, то до технічно складних проектів, таких як відбудова інфраструктури чи екологічний аудит, залучено лише до 7% організацій через брак спеціалізованої експертизи [19].

Для подолання цих перешкод та посилення ролі громадянського суспільства необхідно впровадити ряд рекомендацій:

Таблиця 1

Ключові виклики та шляхи їх подолання

Виклик	Суть проблеми	Як подолати
Фінансова нестабільність	76,2% ОГС мають критичний дефіцит коштів;	Диверсифікація джерел: поєднання грантів, соціального підприємництва та локального фандрейзингу;
Кадрове виснаження	Професійне вигорання, виїзд молоді та мобілізація;	Впровадження програм психологічної підтримки та інституційних грантів на оплату праці штатних фахівців;
Брак технічної експертизи	Лише 6,5% залучені до інфраструктурних проєктів;	Навчання активістів технічному нагляду, містобудуванню та екологічному аудиту;
Регіональний дисбаланс	Організації в центрі України менш стабільні за прифронтові;	Створення мережевих партнерств між організаціями різних регіонів для обміну ресурсами;

1. У відносинах із державою пріоритетом має стати перехід від формальних консультацій до інклюзивного планування, де ОГС залучаються до розробки стратегій на рівні громад через цифрові платформи моніторингу;

2. Міжнародним партнерам варто змінити парадигму фінансування, надаючи прямі інституційні гранти українським організаціям (локалізація допомоги), що дозволить їм не лише закуповувати гуманітарні вантажі, а й утримувати професійні кадри та розвивати власну експертизу;

3. Всередині самого сектору ключовим є створення галузевих коаліцій, які зможуть ефективніше адвокувати інтереси громад на національному та світовому рівнях.

Ефективна тристороння співпраця між владою, міжнародними донорами та активною громадою є єдиним механізмом, здатним перетворити ОГС із «кризового менеджера», що гасить пожежі, на системного архітектора нової, стійкої держави. Створення сприятливого середовища для такої взаємодії не просто полегшить процес фізичного відновлення, а й закладе фундамент для глибокої демократичної трансформації всього суспільства на десятиліття вперед.

Поствоєнне відродження України неможливе за умови використання лише класичних бюрократичних інструментів. Масштабність збитків, які оцінюються у трильйони доларів, та складність соціально-демографічних викликів потребують переходу до моделі мережевого управління, де громадські організації наділені реальними важелями впливу та контролю.

Безумовно, одним із ключових факторів демократичного розвитку будь-якої сучасної держави є формування громадянського суспільства. Для України ця проблема залишається особливо актуальною, оскільки процес становлення ефективних громадських інституцій триває й сьогодні.

Після завершення масштабного міжнародного форуму URC 2024 у Берліні, архітектура майбутньої відбудови України набула нових обрисів. Одним із ключових меседжів заходу став заклик Світового конгресу українців (СКУ) до офіційного Києва: визнати закордонне українство не просто джерелом гуманітарної допомоги, а стратегічним партнером у процесі державної реконструкції [17].

Президент СКУ Павло Грод чітко артикулював позицію світової спільноти: досвід, знання та зв'язки мільйонів українців за кордоном є критичним фактором успіху. Мова йде про перехід від моделі «фінансового донора» до моделі «співавтора змін» [17].

СКУ наголошує, що шлях до сильної держави лежить через зміцнення закордонних громад. Підтримка української церкви, освіти та культури в еміграції – це не спосіб «залишити людей там», а засіб збереження їхнього зв'язку з Батьківщиною. Тільки ідентифікуючи себе українцем, фахівець у Лондоні чи Торонто буде готовий інвестувати свій час та кошти в українські проєкти [17].

Аналіз поточної ситуації свідчить про зміну парадигми. Повоєнна відбудова України більше не є внутрішнім процесом. Вона перетворюється на глобальний мережевий проєкт, де діаспора виконує

Таблиця 2

Пріоритетні напрями залучення експертного та ресурсного потенціалу діаспори до модернізації України

Сектор стратегічного впливу	Зміст та інструменти реалізації
Впровадження міжнародних стандартів	Використання експертизи фахівців, які працюють у провідних західних корпораціях та інституціях.
Енергетична стійкість	Реалізація цільових ініціатив, таких як «Energize Ukraine», що фокусуються на негайному відновленні критичної інфраструктури
Економічний лобізм	Створення сприятливого клімату для залучення іноземних інвестицій через мережу професійних та бізнес-асоціацій

Пріоритетні завдання та механізми реалізації партнерства «Україна – діаспора»

Виклик:	Вирішення:
Інституціоналізація відносин	Необхідно створити дієві механізми залучення діаспори до прийняття рішень на рівні уряду;
Секторальна співпраця	Створення платформ для взаємодії між українським бізнесом та діаспорними асоціаціями;
Інвестиції в ідентичність	Держава має розглядати підтримку українських шкіл за кордоном як інвестицію в майбутній кадровий резерв відбудови;

роль «м'якої сили» та передавального механізму між Україною та глобальним світом.

Одним із найскладніших викликів повоєнного періоду стане повернення або інтеграція українців, що опинилися за кордоном через війну. Берлінська конференція підсвітила важливий аспект: відбудова фізичних об'єктів (заводів, мостів, шкіл) не матиме сенсу без збереження людського капіталу [17].

Сьогодні діаспора готова стати «фундаментом» для будівництва сучасної, європейської України. Ефективність цього партнерства залежатиме від здатності обох сторін вибудувати прозорий та довірливий діалог вже зараз, не чекаючи остаточної перемоги.

У цьому контексті важливим є вивчення досвіду української діаспори у Сполучених Штатах Америки, яка протягом десятиліть змогла сформувати розвинену систему громадських організацій, що активно впливають як на внутрішнє життя громади, так і на підтримку України на міжнародній арені [2, с. 152].

Особливістю української громади у США є високий рівень самоорганізації та відповідальності її членів. Українці, які опинилися за межами Батьківщини, змогли об'єднатися навколо ідеї збереження національної ідентичності, культури та політичних інтересів [8, с. 177–184]. У результаті сформувалася розгалужена мережа організацій, що охоплює політичну, культурну, освітню та фінансову сфери. Така діяльність демонструє, що громадянське суспільство формується не лише через державні інституції, а передусім через активність самих громадян, їхню готовність брати участь у суспільному житті та підтримувати спільні ініціативи [2, арк. 34].

Досвід української діаспори свідчить, що важливим фактором розвитку громадянського суспільства є створення різноманітних громадських структур. Українці у США змогли організувати значну кількість інституцій, серед яких політичні організації, професійні об'єднання, фінансові установи та культурні товариства. Зокрема, було створено 13 політичних організацій, 12 професійних товариств, 29 кредитних спілок, 4 страхові компанії, а також молодіжні й жіночі організації, що сприяють розвитку громадської активності та підтримують зв'язок між поколіннями [8, с. 177–184; 2, арк. 36]. Саме така багатогранність громадських структур дозволяє створити

стійке громадянське середовище, у якому люди можуть реалізовувати свої інтереси та водночас працювати на благо спільноти.

Важливу роль у консолідації українців у США відіграють організації, що представляють інтереси громади на національному та міжнародному рівнях. Такі структури, як Український конгресовий комітет Америки та інші об'єднання, координують діяльність різних громадських організацій, організовують конференції, культурні заходи та політичні кампанії, спрямовані на підтримку України. Завдяки такій діяльності українська діаспора змогла сформувати потужний інформаційний та політичний ресурс, який сприяє популяризації українських інтересів у міжнародному середовищі [15, с. 2–4; 5].

Ще одним важливим елементом громадянського суспільства є фінансова підтримка громадських ініціатив. Українська діаспора в США створила власну систему фінансових інституцій, зокрема кредитні спілки та страхові організації, які дозволяють акумулювати ресурси для реалізації різних соціальних і культурних проектів [8, с. 177–184]. Це демонструє, що економічна база громадських організацій є важливою умовою їхньої стабільності та ефективності [3, арк. 129–130]. На мою думку, саме поєднання громадської активності та фінансової самостійності дозволяє таким організаціям діяти незалежно та реалізовувати довгострокові програми.

Особливу увагу українська діаспора приділяє вихованню молодого покоління. Молодіжні організації відіграють важливу роль у формуванні національної свідомості, культурної ідентичності та громадянської відповідальності [8, с. 177–184]. Через освітні програми, культурні заходи та громадську діяльність молодь залучається до активної участі в житті громади. Такий підхід сприяє передачі досвіду від старших поколінь до молодших і забезпечує безперервність розвитку громадянського суспільства [2, арк. 37]. На думку автора статті, саме залучення молоді є ключовим фактором довгострокової стабільності громадських організацій.

Якщо порівнювати досвід української діаспори США з українськими реаліями, можна виявити суттєві відмінності. В Україні громадянське суспільство ще перебуває у процесі становлення, і багато громадян не завжди відчують свою роль у суспільних процесах. Проте досвід діаспори

демонструє, що активна позиція громадян може значно посилити демократичні інститути та сприяти розвитку держави. Важливою умовою цього є розвиток культури добровільної участі, взаємної підтримки та відповідальності за спільне майбутнє [13, с. 47].

Крім того, українська діаспора виконує важливу функцію своєрідного «мосту» між Україною та міжнародною спільнотою. Через політичні контакти, інформаційну діяльність та культурну дипломатію вона сприяє поширенню знань про Україну та підтримує міжнародну співпрацю [8, с. 177–184]. Завдяки цьому Україна отримує додаткові можливості для розвитку міжнародних відносин та залучення підтримки з боку інших держав [12, с. 236; 14, арк.70].

Досвід української діаспори США демонструє, що сильне громадянське суспільство формується через активність громадян, розвиток громадських організацій та підтримку культурної ідентичності. Для України цей досвід може стати важливим прикладом того, як поєднання громадської ініціативи, фінансової самостійності та міжпоколінневої співпраці здатне сприяти розвитку демократичних інституцій. На мою думку, саме формування активної громадянської позиції та підтримка громадських ініціатив є одним із ключових факторів успішного розвитку українського суспільства у майбутньому [2, арк. 34; 16, с. 5, 7, 9].

Висновки. В умовах екзистенційної загрози, спричиненої повномасштабною агресією РФ, українське громадянське суспільство здійснило фундаментальний перехід від моделі «кризового реагування» до статусу стратегічного суб'єкта державного будівництва. Масштабність завданих збитків, що обчислюються трильйонами доларів, виключає можливість ефективного відновлення виключно силами державного апарату, висуваючи на передній план необхідність впровадження моделі мережевого управління.

Ключовим результатом аналізу є обґрунтування того, що українська діаспора США виступає не просто зовнішнім донором, а унікальним інституційним ресурсом, що володіє трьома критично важливими компонентами для відбудови: фінансової автономності – досвід створення кредитних спілок та фондів у США є готовим інструментарієм для формування незалежних інвестиційних майданчиків в Україні; експертним капіталом – мережа професійних асоціацій діаспори здатна забезпечити трансфер західних стандартів управління, енергетичної стійкості (проекти типу Energize Ukraine) та технологічного аудиту; політичним лобізмом – статус «м'якої сили» дозволяє закордонному українству виступати ефективним медіатором між офіційним Києвом та міжнародними фінансовими інституціями, забезпечуючи прозорість та довіру до процесів відновлення.

Успіх повоєнної трансформації України безпосередньо залежить від синергії внутрішнього громадського сектору, який демонструє феноменальну життєздатність, та інституційної потужності світового українства. Досвід діаспори США у вихованні молоді та підтримці національної ідентичності має стати засадничим для України у питанні збереження людського капіталу та інтеграції вимушених мігрантів.

Отже, можна стверджувати, що повоєнна відбудова має базуватися на принципі «співтворства змін», де держава забезпечує законодавче поле, громадянське суспільство – моніторинг та соціальну легітимність, а діаспора – експертний місток до глобальних ресурсів. Тільки за умови переходу від формальних консультацій до реального мережевого партнерства Україна зможе трансформувати виклики війни у фундамент для створення стійкої, високотехнологічної та демократичної держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Війна Росії проти України. *Deutsche Welle (DW)*. URL: <https://www.dw.com/uk/viina-rosii-proty-ukrainy/t-60899321>
2. ГДА МЗС України. Ф. 1 (справи постійного зберігання за 1988–2005 рр.). Оп. 5. Спр. 15553. Інформаційно-аналітичні матеріали про становище української діаспори за кордоном. 3 жовтня 2005 р. – 14 жовтня 2005 р., 187 арк.
3. ГДА МЗС України. Ф. 1 (справи постійного зберігання за 1988–2005 рр.). Оп. 210. Спр. 15540. Українці за межами України. 5 вересня 2005 р. – 20 жовтня 2005 р., 167 арк.
4. Дорошенко Я. О., Наумкіна С. М. Повоєнне відновлення України та забезпечення сталого розвитку крізь призму бачення організацій громадянського суспільства. *Політикус*. 2024. № 6. С. 7–13. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-6.5>
5. Звіт про непрямі втрати економіки України внаслідок війни. *Скільки-скільки*. URL: <https://skilky-skilky.info/zvit-pro-nepriami-vtraty-ekonomiky-ukrainy-vnaslidok-viyny/>
6. Лазебник С. Роман з діаспорою. Історія і сьогодення взаємовідносин. Київ: Істина, 2012. 200 с.
7. Мініцький В. Роль громадянського суспільства у повоєнному відновленні України. *Дипломатія в міжнародних відносинах: сучасні виклики та перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (2024 р.). 2024. С. 69–71. URL: <http://fmv.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%94%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F-%D0%B2-%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85->
8. Недошитко І. Р. Діаспорна мережа як досвід організації громадянського суспільства. *Virtus*:

Scientific Journal / Editor-in-Chief M. A. Zhurba. 2020. № 41 (February). С. 177–184.

9. Овчинников О. Чотири роки повномасштабного вторгнення. Екологічна перспектива. *Ukraine War Environmental Consequences Work Group (UWEC)*. URL: <https://uwecworkgroup.info/uk/four-years-of-full-scale-war-in-ukraine-the-environmental-perspective/>

10. Повоєнне відновлення України: нові ринки та цифрові рішення. *Kyiv School of Economics (KSE)*. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/povoyenne-vidnovlennya-ukrayini-novi-rinki-ta-tsifrovi-rishen-nya/>

11. Роль громадянського суспільства у відновленні країни: чи можлива співпраця з урядом? *CASE Україна*. URL: <https://case-ukraine.com.ua/news/rol-gromadyanskogo-suspilstva-u-vidnovlenni-krayiny-chy-mozhlyva-spivpratsya-z-uryadom/>

12. Світовий Конгресу Українців : довідка. *Міністерство закордонних справ України : офіційний сайт*. URL: <https://mfa.gov.ua/pro-ukrayinu/ukrayinci-za-kordonom/svitovij-kongres-ukrayinciv>

13. Українці у Вільному Світі: ювілейна книга УНСоюзу з нагоди 60-річчя 1894–1954. Джерзі Сіті, 1954. 383 с.

14. ЦДАВО України. Ф. 5233. Адміністрація Президента України. Оп. 2. Адміністрація Президента України Л. Кучми. Справа 1623. Про прийняття представників української діаспори. 4 січня 1997 р. – 12 листопада 1997 р., 138 арк.

15. Annual Report 2011 / Ukrainian Congress Committee of America (UCCA). 2011. 41 p. URL: <https://ucca.org/wp-content/uploads/2017/11/Annual-Report-2011-FINAL.pdf>

16. Constitution and by-laws of the Ukrainian congress committee of America, INC // Printed by America – 817 N. Franklin St., Phila. 23, Pa

17. Engaging global Ukrainian diaspora is crucial for rebuilding Ukraine. *Ukrainian World Congress (2024)*. URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/engaging-global-ukrainian-diaspora-is-crucial-for-rebuilding-ukraine/>

18. Mygal M. IAA на Форумі громадянського суспільства. *Інститут аналітики та адвокації*. URL: <https://iaa.org.ua/articles/iaa-na-forumi-gromadyanskogo-suspilstva/>

19. Myronyshena T. 76% of civil society organizations in Ukraine continue working despite resource shortages, new study finds. *The Kyiv Independent*. URL: <https://kyivindependent.com/76-of-civil-society-organizations-in-ukraine-continue-working-despite-resource-shortages-new-study-finds/>

20. United Nations Millennium Declaration : Resolution adopted by the General Assembly 55/2 of 8 Sept. 2000. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_55_2.pdf

REFERENCES:

1. Russia's war against Ukraine. *Deutsche Welle (DW)*. URL: <https://www.dw.com/uk/viina-rosii-proty-ukrainy/t-60899321>

2. State Archive of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Fund 1 (permanent storage files for 1988–2005). Description 5. File 15553. Information and analytical materials on the situation of the Ukrainian diaspora abroad. October 3, 2005 – October 14, 2005, 187 sheets. [in Ukrainian].

3. State Archive of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. Fund 1 (permanent storage files for 1988–2005). Description 210. File 15540. Ukrainians outside of Ukraine. September 5, 2005 – October 20, 2005, 167 sheets. [in Ukrainian].

4. Doroshenko, Ya. O., & Naumkina, S. M. (2024). Post-war restoration of Ukraine and ensuring sustainable development through the prism of civil society organizations' vision. *Politicus*, (6), 7–13. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-6.5> [in Ukrainian].

5. Report on indirect losses of the Ukrainian economy as a result of the war. *Skilky-skilky*. URL: <https://skilky-skilky.info/zvit-pro-nepriami-vtraty-ekonomiky-ukrainy-vnaslidok-viyny/>

6. Lazebnyk, S. (2012). Romance with the diaspora. History and modern state of relations. Kyiv: Istyna, 200 p. [in Ukrainian].

7. Minitskyi, V. (2024). The role of civil society in the post-war restoration of Ukraine. *Diplomacy in international relations: modern challenges and prospects: materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation*, 69–71. URL: <http://fmv.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%94%D0%B8%D0%BF%D0%B%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D1%96%D1%8F-%D0%B2-%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85->

8. Nedoshytko, I. R. Diaspora network as an experience of civil society organization. *Virtus: Scientific Journal*, (41), 2020. 177–184. [in Ukrainian].

9. Ovchynnikov, O. Four years of full-scale invasion. Environmental perspective. *Ukraine War Environmental Consequences Work Group (UWEC)*. URL: <https://uwecworkgroup.info/uk/four-years-of-full-scale-war-in-ukraine-the-environmental-perspective/>

10. Post-war restoration of Ukraine: new markets and digital solutions. *Kyiv School of Economics (KSE)*. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/povoyenne-vidnovlennya-ukrayini-novi-rinki-ta-tsifrovi-rishen-nya/>

11. The role of civil society in the restoration of the country: is cooperation with the government possible? *CASE Ukraine*. URL: <https://case-ukraine.com.ua/news/rol-gromadyanskogo-suspilstva-u-vidnovlenni-krayiny-chy-mozhlyva-spivpratsya-z-uryadom/>

12. Ukrainian World Congress: background information. *Ministry of Foreign Affairs of Ukraine: official website*. URL: <https://mfa.gov.ua/pro-ukrayinu/ukrayinci-za-kordonom/svitovij-kongres-ukrayinciv>

13. Ukrainians in the Free World: Jubilee Book of the Ukrainian National Association on the occasion of its

60th anniversary 1894–1954. Jersey City, 1954. 383 p. [in Ukrainian].

14. Central State Archive of Higher Authorities and Management of Ukraine. Fund 5233. Administration of the President of Ukraine. Description 2. Administration of the President of Ukraine L. Kuchma. File 1623. On the reception of representatives of the Ukrainian diaspora. January 4, 1997 – November 12, 1997, 138 sheets. [in Ukrainian].

15. Annual Report 2011 / Ukrainian Congress Committee of America (UCCA). 2011. 41 p. URL: <https://ucca.org/wp-content/uploads/2017/11/Annual-Report-2011-FINAL.pdf>

16. Constitution and by-laws of the Ukrainian congress committee of America, INC // Printed by America – 817 N. Franklin St., Phila. 23, Pa

17. Engaging global Ukrainian diaspora is crucial for rebuilding Ukraine. Ukrainian World Congress (2024).

URL: <https://www.ukrainianworldcongress.org/engaging-global-ukrainian-diaspora-is-crucial-for-rebuilding-ukraine/>

18. Мугал М. ІАА на Форумі громадянського суспільства. *Інститут аналітики та адвокатури*. URL: <https://iaa.org.ua/articles/iaa-na-forumi-gromadyanskogo-suspilstva/>

19. Myronyshena T. 76% of civil society organizations in Ukraine continue working despite resource shortages, new study finds. *The Kyiv Independent*. URL: <https://kyivindependent.com/76-of-civil-society-organizations-in-ukraine-continue-working-despite-resource-shortages-new-study-finds/>

20. United Nations Millennium Declaration : Resolution adopted by the General Assembly 55/2 of 8 Sept. 2000. URL: https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_55_2.pdf

The role of the Ukrainian diaspora in the USA in the further development of Ukraine's civil society as a factor of post-war reconstruction

Naumkina Svitlana Mykhailivna

Doctor of Political Sciences, Professor,
Head of the Department of Political
Sciences and Law
State Higher Educational Institution
“South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky”
Staroportofrankivska str., 26, Odesa,
Ukraine
ORCID: 0000-0002-1125-647X

Minityskiy Valeriy

Student of the Second (Master's) Level
of Higher Education, Specialty C2 Political
State Higher Educational Institution
“South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky”
Staroportofrankivska str., 26, Odesa,
Ukraine
ORCID: 0009-0004-9855-039X

The article is devoted to a comprehensive study of the transformation of Ukrainian civil society in the conditions of the Russian Federation's full-scale aggression and the determination of the strategic role of the Ukrainian diaspora in the USA as a key partner in the processes of post-war reconstruction. The relevance of the work is due to the unprecedented scale of destruction, where the total loss of economic turnover is estimated at 1.7-1.8 trillion dollars, which requires the involvement of not only state resources but also the potential of global Ukrainians. The paper analyzes the evolution of the public sector from volunteer initiatives to subjects of state-building that provide independent oversight, social legitimacy, and expert support for recovery strategies. The phenomenal viability of CSOs was investigated, 76% of which continue their activities despite financial vulnerability and a shortage of personnel. Special attention is paid to the transition to a network governance model, where the community acts as a “co-author of changes,” minimizing corruption risks and guaranteeing the transparency of reconstruction. The potential of the Ukrainian diaspora in the USA as a “soft power” capable of ensuring the inflow of investments, the transfer of Western management standards, and the lobbying of national interests through such structures as the UCCA and the UWC is revealed. The successful model of self-organization of the diaspora, based on the financial autonomy of credit unions and a wide network of political, professional, and youth organizations, is analyzed in detail. The role of initiatives such as “Energize Ukraine” in strengthening energy resilience and the importance of investing in Ukrainian identity abroad to preserve human capital are highlighted. The author substantiates that the experience of the US diaspora in combining civic activity and financial independence is the foundation for a new architecture of interaction between the state and international donors. The conclusions emphasize that the synergy of the internal public sector and the institutional capacity of the global diaspora is a critical condition for Ukraine's transformation into a resilient European state.

Key words: Civil society, post-war reconstruction, Ukrainian diaspora in the USA, Ukrainian World Congress (UWC), international partnership, network governance, institutional capacity, human capital, civil society organizations (CSOs), cultural diplomacy.

Дата першого надходження статті до видання: 05.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 21.05.2026